

Pass, så den ikke

stjeler glien

Grunnvalla har til hensikt å danne ei slitsterk hinne i festesonen og holde på annen smørning. Vi har sett nærmere på de viktigste produktene i markedet.

FESTE OG GLI: En skiløpers drøm er selvsagt å ha mye av både gli og feste. Dilemma er dog ofte at man må velge et kompromiss. Grunnvalla kan ta gli, men holder til gjengjeld på smørninga. Det vet landslagssmørerne, men de har likevel litt av hvert å gruble over i bua. Foto: Erik Berglund

Av Ulf Antonsen

Grunnvalla eller grunnsmørning på godt norsk, er beregnet til å holde på skismørningen under bestemte snøforhold, altså få til et slitsterkt lag som skal danne et lim for festevoks.

Når snøen er omdannet, dvs ikke nyfallen, kan man bruke grunnvalla på kuldegradersida. På nyfallen snø er det en kjent sak at den blir temmelig aggressiv, et annet uttrykk for at den stjeler glien om den kommer i kontakt med snøen. Da må man naturligvis unngå å bruke den som et første lag. Motsatt på sterkt omdannet snø med mye kornet snø og stor slitasje og særlig i lange skirenn som eksempelvis turrenn, er grunnvalla sterkt å anbefale. Festesmørningen bygges gjerne opp slik at man legger den i pyramideform med flere tynne lag slik at det blir tykkest under midten. Da vil man ha et godt feste når spennet i skia trykkes ned under midten og hindre at den bremser for mye av glien helt foran og bak i festesonen.

Feste eller gli

De fleste leverandørene har en grunnvalla i sortimentet, men Swix og Start har to varianter, der den ene er av tradisjonell type, mens den andre er

beregnet mer på spesialistene som ønsker seg best mulig gli. Jo bedre man er teknisk til å «time» frasparket og få et godt feste, jo lettere vil det være å bruke slike grunnsmørninger til racing og motsatt. For de av oss som sliter mest oppover bakkene mht feste, vil en vanlig grunnvalla fungere godt under de fleste forhold.

Atle Bjerkeli i Swix sier de har utviklet den nye grunnvalla VG 30 med henblikk på konkurranser:

- Vanlig grunnvalla som VG 35 er svært slitesterk og har en god vedheft for annen smørning, særlig på slitasjeføre, men stjeler mye gli på nysnø. Da brukes heller den andre typen. Sjøl brukte jeg den under Vasaloppet i fjor med stort hell, sier han.

Pålegging

Grunnvalla skal legges ut med smørefjern på svak varme, og man kan hjelpe til med kork. Poenget er å få til et tynt, men dekkende lag først og så la skia stå kaldt ei stund før vanlig festevoks legges tynt og lagvis. Man kan gjerne legge den kvelden før en konkurranse på samme måte som man legger isklister som et bunnlag. Om det er fare for nedbør som snø under konkurransen kan det være et bedre alternativ å brenne inn en blå variant av vanlig

festevoks, gjerne et knepp eller to kaldere en dagens voks.

Metode

Under de forholdene vi testet (nysnø og på gammel omdannet snø, på noen få kuldegrader), var det relativt stor slitasje, og vi gikk i flatt lende for å unngå å skrense med skiene. Skiene ble smurt med ulike typer grunnsmørning og slitasje samt aggressivitet ble vurdert visuelt og følt. Hvor mye gli de ulike typene stjeler er ikke så enkelt å føle. Men en viss pekepinn på dem som skiller seg ut får man i så måte. Påleggingen ble søkt gjort så likt som mulig på flere par ski samtidig.

Ski-go produktene kom ikke innen fristen for å bli med i testen.

Konklusjon

Det er forbausende store variasjoner mellom merkene. Noen er lette å legge, men tåler lite slitasje og motsatt. De fleste grunnvalla stjeler noe gli, men er jo først og fremst konstruert for og danner et slitsterkt limlag. Toko er uten tvil en suveren vinner, mens nykommerne Swix VG 30 er et spennende innslag for konkurransefolket. De fleste kan trygt velge og vrake i alle merkene som holder et godt jevnt nivå.

LETT Å LEGGE 1:
Rode Base wax er lett å legge i et tynt jevnt lag

Rode Black Base

Leverandørens anbefalinger: -2 -20 C

Finkornet til grovkornet snø

Pris: Kr 89

Pålegging: Tykt, men jevnt lag. Lett å legge ut.	5
Aggressiv: Middels aggressiv.	4
Slitasje: Tåler relativt lite slitasje.	3
Sum karakter: Blant de letteste å legge ut.	4

LETT Å LEGGE 2: Star Target base er en fryd å jobbe med.

Star Target Base

Leverandørens anbefalinger: -3 - 30 C

Ny- tørr og kald snø

Pris: Kr 59

Pålegging: Lett å legg tynt og jevnt.	5
Aggressiv: Middels aggressiv	4
Slitasje: Tåler relativt lite slitasje (Legger du to lag elimineres dette noe)	3
Sum karakter: Blant de letteste å jobbe med	4

GODT LIM 2: Start Base Wax (blå boks) danner et godt limlag, men er noe mer krevende å jobbe med.

Start Base Wax Ekstra (blå boks)

Leverandørens anbefalinger: Grovkornet snø og slitasjeføre

Pris: Kr 59

Pålegging: Tykt ujevnt lag, vanskelig å jevne ut	4-
Må bruke kork også.	4-
Aggressiv: Mest aggressiv av alle.	3
Slitasje: Litt mer slitasje enn Swix VG 35. (Legger du to lag elimineres dette noe)	5-
Sum karakter: Smørningen sitter godt fast og holder godt på skia	4

MINDRE AGGRESSIV: Start Base Wax (svart boks) danner et god limlag, og er ikke blant de mest aggressive.

Start Base Wax (svart boks)

Leverandørens anbefalinger: Normal snø

Finkornet til grovkornet snø

Pris: Kr 59

Pålegging: Noe ujevnt, lett å smelte ut et tynt lag.	4
Aggressiv: Relativt lite aggressiv.	5
Slitasje: Noe ujevnt slitt.	4
Sum karakter: Et meget godt valg om grunnvalla stjeler gli	5

MINST AGGRESSIV: Swix VG 30, en ny type grunnvalla som racingfolket ønsker seg, fordi den både har vedheft og tar veldig lite gli.

Swix VG 30

Leverandørens anbefalinger: +1 -20 C

Ny-, finkornet- og gammel snø.

Pris: Kr 89

Pålegging: Tynt men ujevnt, lett å smelte ut.	4+
Aggressiv: Desidert minst aggressiv.	6
Slitasje: Tåler relativt lite slitasje. (Legger du to lag elimineres dette noe)	3-
Sum karakter: Er du i tvil om grunnvalla stjeler gli, skal du velge denne. Best på aggressive forhold grunnvalla, stjeler gli	5

GODT LIM 1: Swix VG 35 krever noe håndlag, sitter godt fast og danner god vedheft for annen smøring

Swix VG 35

Leverandørens anbefalinger: -1 til -22 C

Grovkornet snø.

Pris: Kr 89

Pålegging: Tykt ujevnt lag, vanskelig å jevne ut	4-
Bør bruke kork også.	4-
Aggressiv: Relativt aggressiv	3
Slitasje: Så vidt foran Start Base Wax blå boks.	5
Sum karakter: God gammel. Holder greit påsmurningen, men krever et vist håndlag for å legges jevnt.	5

Poengfordeling:

6. poeng	0
5. poeng	1
4. poeng	2
3. poeng	3
2. poeng	4
1. poeng	5

Pålegging er minst vektlagt når karakterene er summerte.

Best i test

BEST PÅ ALT: Toko er nok uten tvil den beste grunnvalla når det er forhold for det.

Toko Base Wax

Leverandørens anbefalinger: Alle snøtyper iflg. Toko, men helst ikke nysnø.

Pris: Kr 89

Pålegging: Svært enkel å legge ut et tynt og jevnt lag.	6
Aggressiv: Middels aggressiv.	4
Slitasje: Holder seg meget godt fast på skia.	6
Sum karakter: Gjør jobben man forventer av en grunnvalla.	6

